

AV TUVA BJØRKVOLD, FORFATTER, RESSURSLÆRER
FOR NYSGJERRIGPER OG HØGSKOLELEKTOR I
NORSK VED HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS

Hvorfor Lesekrok i Nysgjerrigper?

Lesing er en av fem grunnleggende ferdigheter som er innført med Kunnskapsløftet. Lesing er ikke lenger noe som bare er norsklærers ansvar. Nå er alle lærere leselærere. Men hva betyr det egentlig i praksis? Hvordan kan man jobbe med lesing i alle fag?

Det viktigste elevene kan lære, er at de ikke alltid skal lese på samme måte. Å lete etter fakta i en tekst krever en annen form for lesing enn det å lese for underholdnings skyld. Derfor må elevene få et verktøy for å lese hensiktsmessig, og å få med seg det de leser.

Nysgjerrigper vil med Lesekroken gi tips til hvordan tekstene i Nysgjerrigperbladet kan brukes til å øke elevenes lesekompetanse. Til hvert blad får du en ny utgave av Lesekroken med utgangspunkt i en av artiklene fra bladet.

Lesekroken består av tre typer oppgaver. Den ene går på en lesestrategi, den andre går på å lese mellom linjene (detektivlesing). I tillegg vil det være en oppgave som tar i bruk andre innfallsvinkler. Hver gang vil det være en kort teoretisk tilnærming til hvorfor oppgavene er laget som de er.

UNDERVISNINGSSOPPLEGG TIL NYSGJERRIGPER NR. 3-13

Tema

Et tema er en kort beskrivelse av hva noe handler om. Når det står på forsiden av Nysgjerrigperbladet at temaet er hav og vann, betyr det at en del av artiklene vil handle om noe som har med vann å gjøre. I tillegg vet vi at Nysgjerrigper er et forskningstidsskrift. Det vil si at Nysgjerrigperbladet inneholder artikler om forskning, som i dette nummeret skal ha med vann å gjøre. Ved å tenke gjennom dette på forhånd, å foregripe innholdet på bakgrunn av informasjon fra forsiden, blir det enklere å lese bladet etterpå.

La elevene komme med forslag til hva forskningsartikler om vann kan handle om. Skriv opp på tavla. Systematiser deretter forslagene som i framstillingen under, del opp i *saltvann – ferskvann*. Videre underkategorisering går på om det handler *om dyr*, eller om det er *aktuelt for mennesker*. Noen emner elevene har foreslått, vil trolig ikke passe inn. Drøft hvorfor de ikke passer, og om de kan finne en kategori som ville vært aktuell.

Når elevene får utdelt bladet, skal de systematisere alle artikler, tekster, oppgaver og plakater i samme struktur som nå er gjennomgått. Gi dem A3-ark, tegn opp grovstrukturen på et liggende ark, og be dem føre opp alle funnene sine. Er det noen artikler de ikke vet hvor passer inn eller de er uenige om? («Hai i sikte» handler for eksempel om en robot som skal observere hai.)

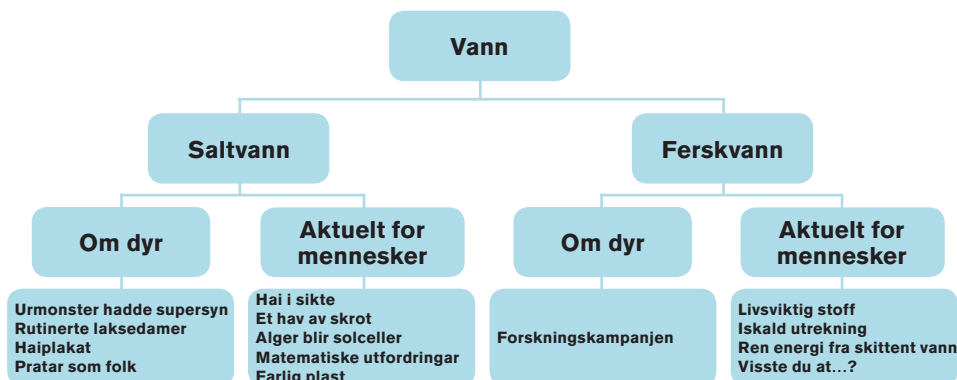

FOTO: © ILYA AKINSHIN/FOTOLIA

Om Nysgjerrigper

Nysgjerrigper er Forskningsrådets tiltak for elever og lærere i barneskolen. Hovedmålet er å oppmuntre barn og unge til å ta vare på og dyrke sin nysgjerrighet, forskertrang og fantasi. Nysgjerrigper vil øke interessen for forskning og vitenskap – og håper flere unge mennesker velger forskning som karrierevei.

I tillegg til et eget vitenskapsmagasin inkluderer tiltaket nettsted og ulike lærertilbud – blant annet veiledning til hvordan barn kan arbeide med et forskningsprosjekt.

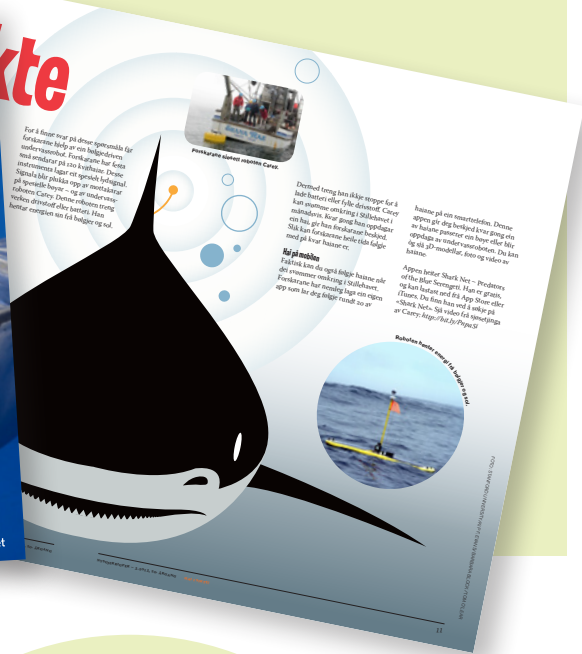
Les mer om tiltakets tilbud og aktiviteter på nysgjerrigper.no

Lesekroken

Av Tuva Bjerkvold

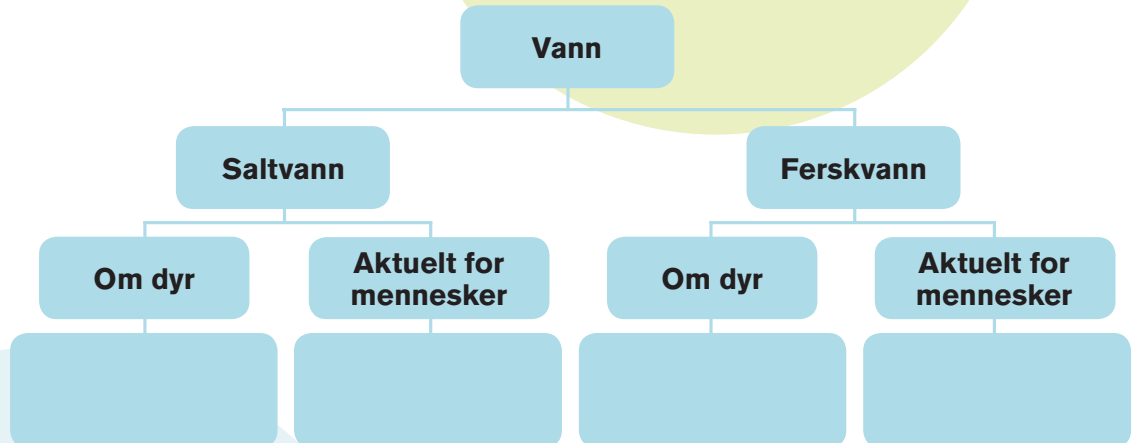
1. Tema vann

Jobb sammen to og to.

Skriv opp alt dere kommer på som kan være forskning på temaet vann.

2. Oversikt over temaet vann i Nysgjerrigperbladet

Let i Nysgjerrigperbladet. Lag et skjema som det under til å lage en oversikt over alle artikler, oppgaver og annet som har vann som tema. Skriv opp overskriften på tekstene du finner i de tomme rutene.

3. Detektivlesing

- Er det flest tekster med temaet vann eller tekster som handler om andre ting i bladet?
- På hvilke måter er vann, både ferskvann og saltvann, nyttig for mennesker?
- Hva kan du gjøre for at vannet rundt deg skal holde seg friskt?

nysgjerrigper